

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

A V I Z

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind aspecte de redresare și rezoluție bancară) (nr.287 din 05.09.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și ale Legii cu privire la actele normative nr.100/2017, și comunică următoarele.

Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, conform prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit clauzei de adoptare, proiectul de lege transpune art. 2 alin. (1), pct. 71a și 109; art. 16a alin. (1); art. 17 alin. (5), lit. (ha); art. 33a; 34 alin. (3); art. 36 alin. (2) și (5); art. 37 alin. (10); 38 alin. (2); art. 39 alin. (2); art. 41 alin. (1) lit. (g) și (4); art. 42 alin. (6); art. 45 alin. (1); art. 45c alin. (1), lit. (b); art. 45k; art. 48 alin. (1), lit. (c); art. 52 (1) și (3); art. 55 alin. (2) și (4); 56 (1); art. 60 alin. (1), lit. (c) și (d); art. 71a alin. (1), (3) și (4); art. 97 alin. (2), lit. (b), (d), alin. (3) lit. (b) – (e) și alin. (5) din Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (Text cu relevanță pentru SEE), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 173 din 12 iunie 2014, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (UE) 2022/2036 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 octombrie 2022 (CELEX: 32014L0059).

Proiectul de lege a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei (BNM) și promovat de Ministerul Finanțelor, conform pct.40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin H.G. nr.610/2018.

Proiectul de lege conține modificări la 4 acte normative care, potrivit Notei de fundamentare, reiese din unul din angajamentele asumate de Republica Moldova față de

Fondul Monetar Internațional în cadrul Memorandumului cu privire la politicile economice și financiare din 30.11.2021, cu modificările ulterioare (pct.21 din Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare din 04.04.2023).

Prin prisma obiectului de reglementare, proiectul de lege se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 17 "Politica economică și monetară".

3. Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, menționăm că dosarul de însoțire întrunește condițiile art.40 din Legea nr.100/2017.

4. Conform obiectului de reglementare, proiectul de lege se atribuie la categoria legilor organice, adoptarea acestuia fiind de competența Parlamentului, conform art.66 din Constituție.

Obiecții de ordin conceptual, tehnico-juridic și redacțional

1. Referitor la **clauza de armonizare**, pentru a fi în corespundere cu practicile comune de redactare, propunem ca textul "(CELEX: 32014L0059)." să fie exclus.

2. La Art. III, Legea nr. 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor

- La **pct.2**, referitor la substituirea cuvântului "*reziliere*" cu cuvântul "*rezoluțiune*" în cuprinsul legii, observăm utilizarea acestuia doar într-un singur caz la art.261² lit.b) din proiect. Totodată, în textul legii în vigoare, cuvântul "*reziliere*" se utilizează la art.270 lit.b), 271 alin.(2) lit.b), 272 lit.b) și 273 lit.b), în sensul rezilierii sau lichidării de active, drepturi sau obligații, fără a transfera depozitele garantate. Astfel, urmează a se concretiza, ce se are în vedere prin drepturi de rezoluțiune, în scopul asigurării unei înțelegeri corecte.

- La **pct.4**, art.2 pct.19¹) și pct.20, noțiunile "**datorii eligibile** - datorii care pot face obiectul recapitalizării interne și care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 165" și "**datorii care pot face obiectul recapitalizării interne** - datorii și instrumente de capital ale unei bănci, care nu se califică drept instrumente de fonduri proprii de nivelul 1 de bază, instrumente de fonduri proprii de nivelul 1 suplimentar sau instrumente de fonduri proprii de nivelul 2, care nu sunt excluse din sfera aplicării instrumentului de recapitalizare internă", pot fi confundate. Nu este clară diferența dintre acestea, luând în considerare că art.165 stabilește condițiile obligatorii pe care trebuie să le întrunească datoriile pentru a fi incluse la *datorii eligibile incluse în suma fondurilor proprii și a datoriilor eligibile, prevăzute la art. 164*.

În acest context, substituirea cuvintelor „*datorii eligibile* pentru aplicarea instrumentului de recapitalizare internă” cu cuvintele „*datorii care pot face obiectul recapitalizării interne*” nu este clară, deoarece *datoriile care pot face obiectul recapitalizării interne fac parte din datoriile eligibile*. Urmează a se explica suplimentar scopul substituirii în textul legii a cuvintelor "datorii eligibile": în varianta scurtă a noțiunii (pct.43, 46, 56, 61, 64, 66, 68) și în varianta descriptivă a noțiunii (pct.39, 41, 45, 48, 49, 51).

La pct.41), atenționăm că potrivit art.2 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, sub incidența acestei legi cad **întreprinderile micro, mici și mijlocii**, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care, în

totalitatea lor, constituie sectorul întreprinderilor mici și mijlocii (întreprinderi mici și mijlocii sau IMM) și care corespund criteriilor stipulate la art.4, cu excepția persoanelor fizice care activează în baza patentei de întreprinzător și a persoanelor juridice de drept public. Termenul *"întreprinderi mici și mijlocii"* și acronimul *"IMM"* vor fi utilizate în toate reglementările, statisticile și în alte documente oficiale emise de autorități și de instituții publice. Astfel, întru evitarea unor repetări în textul noțiunii a cuvântului "întreprinderi", urmează a se utiliza una din variantele prevăzute în Legea nr.179 /2016.

- La **pct.5, art.6**, norma de trimitere la *cadrul legal privind ajutorul de stat* urmează a fi concretizată prin completarea art.2 din lege cu o noțiune nouă, prin care se va stabili la care norme concrete ale actelor normative se face trimitere, cu indicarea denumirii și numărului de adoptare a acestora.

Totodată, cu referire la utilizarea în textul proiectului de lege a normelor de trimitere la actele normative ale BNM sau la cadrul legal într-un anumit domeniu, urmează a se ține cont de necesitatea respectării prevederilor art.55 din Legea nr.100/2017 care stabilesc că, trimiterea la normele altui act normativ se poate face la întregul său conținut sau doar la o reglementare distinctă. Nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere, precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior (pct.21, 27, 29, 34, 52, 53, 57).

- La **pct.9, art.34¹**:

- noțiunea *"amortizorul combinat"* necesită a fi definită la art.2, deoarece nu se regăsește în textul legii modificate și nu este clară în sensul determinării subiectului legii la care se referă. Sub alt aspect, menționăm că Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor la art.63 utilizează noțiunea de "amortizor" în sensuri diferite, precum: amortizorul de conservare a capitalului, amortizorul anticiclic de capital specific băncii, amortizorul aferent societății de importanță sistemică și amortizorul de risc sistemic. Astfel, cu referire la *art.2 pct.53*), nu este clar și urmează a se concretiza ce se are în vedere concret în sensul cerinței de amortizor combinat;

- în text, necesitatea de concretizare a statutului BNM de autoritate de rezoluție "a băncii respective" urmează a fi explicată suplimentar, deoarece pare a fi de prisos.

La **art.34²**, norma de reglementare în redacția propusă nu întrunește criteriile de calitate a legii, deoarece nu oferă o înțelegere corectă și completă a raporturilor juridice reglementate. Delegarea, prin lege, a competenței de reglementare de BNM necesită a fi revăzută și în sensul evitării riscului adoptării de norme juridice primare procedurale prin acte normative ale BNM. Totodată, urmează a se specifica categoria actului normativ, pentru a se exclude tălmăcirile diferite și contradictorii. Cuvântul *"distribuibile"* nu este specific cadrului normativ național și urmează a fi revăzut și substituit cu o descriere concretă a procedurii de calcul vizate.

- La **pct.11, art.42 alin.(1)**, textul alineatului cu modificările propuse în proiect este foarte complex și include mai multe norme juridice ce stabilesc condiționalități obligatorii, precum și conțin norme de trimitere la alt act normativ. Propunem expunerea în redacție nouă a acestui alineat cu divizarea în două alineate separate, după cum urmează: alin.(1) va conține enumerarea separată a încălcărilor, iar alin.(1¹) va conține măsurile aplicate în cazul săvârșirii de către bancă a unei încălcări prevăzute la alin.(1).

Totodată, norma de trimitere la art.52¹ alin.(20) din Legea nr.202/2017 urmează a fi concretizată, pentru a se asigura un grad de precizie juridică și redacțională.

- La **pct.12**, *art.46*, la fel, propunem expunerea alin.(1) în redacție nouă cu enumerarea separată a condiționalităților, în scop de rigoare juridică și redacțională.

La alin.(4), atenționăm asupra necesității redactării textului, ținând cont de prevederile art.54 alin.(1) din Legea nr.100/2017. Astfel, funcția de administrator temporar *se exercită iar actele cu caracter normativ ale BNM se adoptă*. Propunem concretizarea în text că BNM adoptă hotărâri.

Această obiecție este valabilă și pentru alte cazuri de utilizare în textul proiectului de lege, cu referire la actele normative/reglementările (emise) adoptate de BNM (Art.III pct.4 (art.2 pct.53), 9, 12, 17, 46). În acest context, atenționăm asupra inadmisibilității adoptării unui număr nelimitat de norme juridice în alb. De regulă, denumirea actului normativ (ex. regulament, standarde, metodologii cu privire la., etc.) ce urmează a fi elaborat întru executarea legii este prevăzută în textul proiectului de lege, cu indicarea suplimentară în dispozițiile finale și tranzitorii a termenului de adoptare a acestuia.

Totodată, urmează a se concretiza condiția referitoare la lipsa conflictului de interese, deoarece nu este clar cine și în ce temei determină existența sau lipsa conflictului de interese. În scop de rigoare juridică și redacțională urmează a se utiliza o normă de trimitere la normele juridice primare care stabilesc condițiile respective.

- La **pct.15**:

- *art.60¹*, în dispoziția *alin.(1)* urmează a se concretiza despre întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor specificate la literele a) – d).

La lit.d) cuvintele "*este fie*" urmează a fi substituite cu cuvintele "*este necesară*" cu eliminarea cuvântului "*necesară*", iar cuvântul "*fie*" după liniuța întâi, se va substitui cu prepoziția "*sau*". Lit. d) necesită a fi redactată pentru a i se conferi claritate;

- *art.60²*, în *alin.(1)* cuvintele "*în funcție de împrejurările fiecărui caz în parte*" și la alin.(5) cuvintele "*de la caz la caz*", conferă normelor de reglementare caracter discreționar, ce presupune apariția unor riscuri suplimentare privind aprecierea corectă a situației. Aceste norme necesită o examinare suplimentară cu argumentarea necesității expunerii în redacția propusă, întru excluderea unor tălmăciri diferite și contradictorii în procesul de aplicare;

- *art.60³ alin.(1)*, în *prima propoziție* observăm expunerea normei de reglementare într-o formă descriptivă nespecifică stilului de reglementare a unei legi. Propunem revizuirea textului în scopul aducerii acestuia în concordanță cu prevederile art.54 din Legea nr.100/2017. Astfel, propunem următoarea redacție a normei:

"(1) Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, stabilește perioada de suspendare a anumitor obligații, necesară pentru scopurile indicate la art. 60¹ alin. (1) lit. c) și d), care nu va depăși termenul de 2 luni de la data publicării unei notificări de suspendare în temeiul art. 60⁷. Acest termen poate fi prelungit până la 6 luni, prin *decizia* argumentată a Băncii Naționale a Moldovei."

Totodată, oferirea posibilității de prelungire a termenului până la 6 luni, diminuează efectul normei de reglementare care stabilește competența de suspendare pentru un termen care nu va depăși 2 luni. Astfel, considerăm că existența unei

argumentări nu este suficientă, urmând a fi stabilite prin lege condițiile în care această prelungire poate fi admisă.

Cât privește norma propusă la alin.(2), aceasta nu este necesară și o considerăm de prisos.

- *art.60⁴*, norma de reglementare urmează a fi concretizată, deoarece se referă la situații ipotetice și nu este însoțită de reglementări privind eventuala responsabilitate în caz de nerespectare. De asemenea, urmează a se concretiza, care piețe financiare urmează a fi protejate.

În acest sens, pentru *art.60⁴* propunem următoarea redacție: "La aplicarea prevederilor *art.60¹* alin.(1), Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție se asigură că suspendarea oricărei obligații de plată sau de livrare, rezultate din orice contract la care o bancă este parte nu va avea impact asupra bunei funcționări a pieței financiare";

- *art.60⁶ alin.(1)*, textul "atunci când își exercită competența potrivit *art. 60¹* alin. (1)", propunem să fie substituit cu textul "la aplicarea prevederilor *art. 60¹* alin. (1)".

La alin.(2), cuvintele "Notificarea la care se face referire la alin.(1)", propunem să fie substituite cu cuvintele "Notificarea prevăzută la alin.(1)";

- *art.60⁷*, textul "**fie** a unei informări care sumarizează efectele acestei decizii", necesită a fi concretizat în vederea determinării caracterului normei și în scopul sporirii accesibilității acesteia. În partea respectivă a normei de reglementare, aceasta nu este suficient de clară și permite tălmăciri diferite. Propunem completarea normei fie cu o normă de trimitere la *art.286*, care va sigura o înțelegere corectă și evitarea dublării normelor, fie cu reglementări mai desfășurate preluate din *art.286*, aplicabile competenței de suspendare;

- *art.60⁸*, urmează a se respecta stilul expunerii normei la modul singular, conform cerințelor *art.63* alin.(2) din Legea nr.100/2017;

- *art.60⁹*, necesitatea normelor urmează a fi argumentată, ținându-se cont de reglementările prevăzute la *art.250* și *art.252* din lege, în scop de concretizare a necesității unei reglementări suplimentare în cadrul exercitării de către BNM a competenței de autoritate de rezoluție, dacă asemenea reglementări deja se conțin în lege. Propunem completarea reglementărilor conținute în acest articol cu norme de trimitere la *art.252*.

Totodată, nu este clar, cum se vor aplica reglementările din Secțiunea 2¹ care stabilește condițiile premergătoare începerii procedurii de rezoluție, în raport cu reglementările care vor urma conform procedurii menționate. Aceasta are importanță pentru determinarea necesității de repetare a acțiunilor întreprinse deja, dar și sub aspect procedural cu referire la termenii și condițiile aplicate în ordine succesivă în cadrul ambelor proceduri, pentru a putea face o delimitare clară între acestea;

- *art.60¹⁰*, cuvintele "sunt luate măsuri de rezoluție" se vor substitui cu cuvintele "sunt aplicate măsuri de rezoluție", în scop de rigoare redacțională juridică.

• La **pct.21**, *art.76*, cuvintele "*după caz*" urmează a fi omise, deoarece permit îndoieli privind certitudinea aplicării în fiecare caz.

Această obiecție este valabilă și pentru alte cazuri de utilizare a acestor cuvinte în textul proiectului de lege.

- La **pct.28, art.93**, în scop de rigoare redacțională propunem ca *alin.(2)* să fie expus în redacție nouă, ținându-se cont și de modificările propuse la pct.3 al Art. III din proiect.

- La **pct.43,**

- *art.164*, în scop de rigoare juridică și redacțională *alin.(1)* și *alin.(2)* urmează a fi comasate.

Cuvintele "în permanență" din *alin.(1)* se vor omite, ca fiind de prisos, deoarece norma juridică are caracter imperativ.

Textul "*exprimată ca procentaj din indicatorii prevăzuți la lit. a) și b) din alin. (2) în mod simultan.*"

(2) *Cerința minimă se calculează ca suma fondurilor proprii și a datoriilor eligibile și este exprimată ca procentaj din.*", se va substitui cu textul "*exprimată în raport procentual format din următorii indicatori aplicați simultan.*".

La *alin.(3)*, textul "Banca Națională a Moldovei va stabili prin act normativ următoarele:", urmează a fi substituit cu textul "Banca Națională a Moldovei stabilește prin hotărâre:";

- *potrivit art.165 alin.(1) lit.q)*, datoriile eligibile sunt incluse în suma fondurilor proprii și a datoriilor eligibile, prevăzută la art. 164, numai dacă îndeplinesc "alte condiții ce rezultă din actele emise de Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, în temeiul art. 164". Considerăm că, norma în redacția propusă, urmează a fi concretizată în vederea neadmiterii riscului aplicării acesteia în sens larg, atribuind BNM competența discreționară de a decide asupra adoptării oricăror alte condiții decât cele stabilite de lege.

- La **pct.54, art.208**, recomandăm expunerea articolului în redacție nouă în întregime.

- La **pct.56, art.211¹ alin.(5)**, urmează a se concretiza dacă reglementarea prevede acțiunea de reducere a valorii și conversie, ori se vor aplica două acțiuni separate și prepoziția "și" se va substitui cu prepoziția "sau", ținându-se cont de prevederile *alin.(6)*.

3. La Art. IV, Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor

Norma de completare a *alin.(20)* al *art.52¹* urmează a fi revăzută și concretizată în vederea determinării corecte a termenului la care se face referire. Astfel, cu referire la *termenul stabilit în prima propoziție*, în cazul în care alineatul este constituit dintr-un enunț, care conține norme de trimitere la alte norme de trimitere, determinarea termenului stabilit prin altă normă nu este suficient de clară. Propunem substituirea cuvintelor "prevăzute în prima propoziție", cu cuvintele "de la expirarea celor 6 luni".

4. Art.V *alin.(1)* prevede că în termen de 24 luni de la intrarea în vigoare, BNM și CNPF vor elabora și va adopta actele normative pentru executarea legii. Urmează a se examina suplimentar modul de punere în aplicare a legii, întru asigurarea realizării

drepturilor și obligațiilor subiecților. În cazul în care timp de 24 luni nu sunt asigurate condițiile stabilite de lege în lipsa actelor normative ale BNM și CNPF, legea nu poate fi aplicată. Considerăm că, la data intrării în vigoare a legii, actele normative întru executarea ei trebuie să fie adoptate și publicate în mod corespunzător, toate urmând a fi puse în aplicare după publicare, concomitent.

Proiectul de lege urmează a fi examinat prin prisma observațiilor invocate, oportunitatea adoptării acestuia ține de competența exclusivă a Parlamentului Republicii Moldova.

Tatiana MALAI,
Șef adjunct Direcție generală

Ex. I. Gălușcă
tel. 820-579